

מתווה מפורט פרק ב-ג

הצעות ודגשים	דיבורי המתחיל ברש#י	תכנים מרכזיים ודגשים	פרק	נושא
<p>לשים לב כי בפרק ב פסוק א מתוארות למעשה 38 שנות הנדודים. החל מפסוק ב התיאור הוא של המסע בשנה הארבעים. מסע זה מתואר בפרשת חקת בספר במדבר וזו הזדמנות לתת לתלמידים לאתר את המקור בחומש במדבר.</p> <p>שימוש במפה בפרקים ב-ג ישנה חזרה על מקומות ואירועים המופיעים בפרשת חוקת: ארץ אדום, מואב, עמון, הגלעד והבשן. יש להציג את המסגרת הכללית על גבי מפה.</p> <p>ניתן לערוך השוואה בין הפסוקים בפרקנו (א-ח) לבין הפסוקים במדבר (כ יד-כא). ההשוואה תראה כי שתי הפרשות עוסקות בהיבטים שונים לחלוטין של המעבר בארץ אדום. בפרקנו – הציווי המוסרי שמהווה רקע וביאור לתיאור ההתרחשות בפועל המובאת בחומש במדבר. זהו עקרון בתורה – המקראות משלימים זה את זה, וכדברי חז"ל: "דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר". (ירושלמי, מסכת ראש השנה פרק ג)</p>		<p>א-ח: מעקף ארץ אדום (בני עשו)</p> <p>ט-כג: האיסור להתגרות מלחמה בבני לוט - מואב ועמון (הצגה כללית של הנושא באמצעות מפה)</p> <p>כד-לז: מלחמת סיחון - הקריאה לשלום; סירובו של סיחון; כיבוש הגלעד</p>	ב	המעבר בעה"י המזרחי (3)

<p>סיחון ועוג הם שני מלכי האמורי, עם גדול וחזק, שהיה בטוח מאד בכוחו ובעצמתו. דבר זה בא לידי ביטוי גם בתגובות של הסביבה הנכרית לאירוע זה, כפי שניתן לראות בפחד שנפל על בלק: "וַיָּרָא בָּלַק בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶמְרֵי. וַיִּגַר מוֹאֵב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד...". לא רק בלק הזדעזע מתוצאות מלחמה זו אלא כל יושבי האיזור כפי שמצינו בדברי רחב בספר יהושע (פרק ב): "וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשָׁנֵי מַלְכֵי הָאֶמְרֵי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, לְסִיחֹן וְלְעוֹג אֲשֶׁר הִחְרַמְתֶּם, אֹתָם. יֵא וּנְשָׁמַע וַיִּמַּס לְבָבּוֹ...". הנצחון של עם ישראל עליהם מלמד על הסיעתא דשמיא ועל ההשגחה הפלאית המלווה את עם ישראל במלחמותיו. מלחמה זו היא שלב מפתח בהכרת עמי הארץ כי הקב"ה "נלחם להם לישראל!"</p> <p>מקומות: הגלעד והבשן הם שני חבלי ארץ שנפלו בידי בני ישראל במלחמת סיחון ועוג. הגלעד הוא בעבר הירדן המזרחי, ממזרח לירדן וליים המלח, וה"בשן" הוא איזור הגולן של ימינו. לתת לתלמידים לאתר את המקומות במפה. פסוקים יב-יז מרובים בציוני מקום גיאוגרפיים, ואין צורך לפרט ולבאר כל מקום, אלא את התמונה הכללית: היכן הם הבשן והגלעד ומהו האיזור שבו ביקשו בני גד ובני ראובן להתנחל</p>	<p>פס' ט: "צידנים יקראו לחרמן שריון" שבחה של א"י</p>	<p>א-יא: מלחמת עוג וכיבוש הבשן</p> <p>יב-כא: נחלת גד ראובן וחצי שבט המנשה</p>	<p>ג</p>	<p>תפילת משה (1)</p>
<p>נושאים לדיון בכיתה: מעלתה של ארץ ישראל - רצונו העז של משה להיכנס לארץ, וכמיהתם העזה של גדולי ישראל לאורך הדורות להיכנס לארץ ישראל בשל מעלתה וחשיבותה (וכמו - המסופר בתלמוד הבבלי כתובות קיב: על רבי זירא שעבר את הירדן בפזיזות, ואמר: "מקום שמשה ואהרן לא זכו</p>		<p>כג-כט: תחינת משה להיכנס ולראות את הארץ, הקב"ה נענה רק לבקשתו לראות את הארץ: "עלה ראש</p>		

<p>להיכנס, ומי אומר שאזכה בכך?"); ; ענין התפילה - ריבוי התפילות של משה ; משה מקבל את גזירת ה' על אף שה' לא נענה לבקשתו להיכנס לארץ.</p> <p>ניתן לשאול את התלמידים היכן מצאנו בתורה עוד תפילות של משה (חטא העגל, חטא המרגלים, מעשה קרח, קברות התאוה, מעשה מרים וכו').</p> <p>סקירה זו היא גם הזדמנות להתמצאות, אך בעיקר מחזקת את דמותו של משה כאיש התפילה, וכן מלמדת כי יש לתפילה כח רב ואכן מצינו פעמים רבות שתפילתו נענתה, אך אין היא מחייבת את רבש"ע ויש שאינה נענית – "רב לך אל-תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה!" נושא אפשרי נוסף: הדגם הנלמד מתפילתו של משה לתפילותינו: הקדמת שבחו של ה' לבקשה ("אתה החילות להראות את עבדך את ידך החזקה" וכו' ואחר כך: "אעברה נא" וכו') והודאה לבסוף.</p> <p>נושא נוסף שניתן לחזור עליו הוא ההמשכיות של הנהגת ישראל על ידי יהושע, מה שנזכר כבר גם בפרק א פסוק לח ; לשים לב לביטוי בפסוק "וְצוּ אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחִזְקוּהוּ וְאַמְצוּהוּ" – ניתן לשאול את התלמידים מהיכן מוכר הביטוי "חזק ואמץ" (תחילת ספר יהושע) ולדון במשמעות החיזוק ליהושע על ידי משה בזמן זה.</p>		<p>הפסגה..."; ; מינוי יהושע כמנהיג וחיזוקו כממשיך דרכו של משה</p>	
---	--	---	--